

αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῆς Ἀχαΐας πρὸς οὓς διετέλουν ὑποτελεῖς οἱ αὐθένται τῶν Σαλώνων εἶχον ἔτι ἀποκτήσει τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νομίσματα.

Κατὰ τὸ Χρονικὸν τοῦ Μωρέως Γοδοφρεΐδος Β' ὁ Βιλλαρδουῖνος ἐκτῆσατο τῷ 1217 τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νομίσματα ἕνεκα τῶν γάμων του μετὰ τῆς Ἀγνής ἀδελφῆς τοῦ Ροβέρτου Δὲ Κουρτεναί, λατίνου αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Πρῶτον τὸν δίδει ὁ βασιλεὺς διὰ δωρεάν καὶ προῖκα ὅλην τὴν Δωδεκάνησον νὰ τὴν κρατῆ ἀπ' αὐτον, δεύτερον τὸν ἐτίμησε πρίγκηπα νὰ τὸν λέγουν, τρίτον μέγαν Δομéstικον ὅλης τῆς Ῥωμάνικης, καὶ τέταρτον νὰ πολεμῆ εἰς τὸν τόπον τὸν ἐκράτει, τὸ *χαραγεῖον τῶν τουρνεσιῶν μετὰ τῶν δηναρίων*, τὸν τόπον, τὸν αὐθέντευσ, νὰ τὸν κρατῆ ἀπ' αὐτον.

Ἄλλὰ τὴν λέξιν τοῦ χρονογράφου *τουρνεσία* δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν ἐνταῦθα ὡς σημαίνουσαν τὸ εἶδος τῶν νομισμάτων, διότι, ὡς παρακατιόντες θέλομεν ἶδει, τὸ σύστημα τῶν *τορνεσιῶν* τῆς Γαλλίας εἰσήχθη βραδύτερον ἢ λέξις σημαίνει ἐν γένει νομίσματα. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μωρέως ἔζη ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, ὅτε τὰ *τορνεσία* ἐκόπτοντο ἐν πλήθει μεγάλῳ καὶ ὅτε τὸ ὄνομα *τορνεσιον* εἶχε καταστῆ λέξις γενικὴ δηλοῦσα τὰ χρήματα. Ἀπόδειξις τούτου ἔστω καὶ τὸ μέχρι τῆς σήμερον διασωθὲν ἐν Ζακύνθῳ ἀπόφθεγμα

Τῶν κουμέσων τὰ *τορνεζία*, τῆς μαμμῆς, τοῦ μιλωνᾶ καὶ τῶν σταροπουλητάδων εἶν' ἀράχνη καὶ κλωνά.

Καὶ νῦν ἔτι ὁ λαὸς λέγων ἄσπρα, γρόσια, γαζέτας, σολδία, παράδες, λεπτά, δὲν ἐννοεῖ ὠρισμένον τι εἶδος νομίσματος, ἀλλὰ

